

“Hostian är verkligen himlens bröd”

Här nedan publicerar vi den predikan som Benedikt XVI höll torsdagen den 15 juni då Vatikanen firade Kristi kropps och blods högtid. Vid slutet av mässan var det påven som gick i spetsen för processionen där det heliga sakramentet bars ända fram till Santa Maria di Maggiore-basilikan.

2006-06-20

Kära bröder och systrar,

På kvällen för sitt lidande, under påskmåltiden, tog Herren brödet i sina händer – så läser vi i Evangeliet – och sedan han tackat Gud för det, bröt han det och gav det till lärjungarna och sade: ”Tag, detta är min kropp”. Och han tog en bägare, tackade Gud och gav åt dem, och de drack alla ur den. Och han sade till dem: ”Detta är mitt blod, förbundsblodet, som är utgjutet för många” (Mark 14:22-24). Allt som skett mellan Gud och människorna ligger i dessa ord. Det är inte bara det förflutna som i detta kan förenas och uttolkas utan även framtiden förutses – Guds rike som kommer till världen. Det som Jesus sade finns inte bara i orden han uttalar. Det han säger är något som sker, en händelse som är central för världen och för vårt personliga liv.

Dessa ord är outtömliga. Men jag vill bara meditera över dem nu med er genom att ta upp en enda aspekt. Jesus valde som tecken för sin närvaro brödet och vinet. Det är hela sig som han utger i vart och ett av dessa tecken – inte bara till en del. Den Uppståndne är inte någon som delar på sig. Han är en person som genom dessa tecken kommer oss nära och förenar sig med oss. Men vart och ett av tecknen representerar en särskild aspekt av Hans mysterium och visar på sitt eget sätt vem Han är så att vi blir i stånd att mer och mer förstå Jesu Kristi mysterium. Under processionen och tillbedjan som följer på denna mässa kommer vi att få betrakta den heliga hostian – som är gjord av den enklaste form av föda vi äger, tillverkad endast av lite mjöl och vatten. På så sätt blir den lik de fattigas föda – och Herren har ju givit dem en särskild plats i sitt rike. Bönen genom vilken kyrkan under

årtusendenas lopp offrar detta bröd till Herren genom mässans liturgi, säger att den är frukten av jorden och av människornas arbete. Den innefattar människans mödor, det dagliga arbetet som de som utförs av dem som odlar jorden, sår och skördar, och som slutligen bakar brödet. Emellertid är brödet inte bara något vi producerar, den är också något som jorden frambringar och därför en gåva. Det faktum att jorden bär frukt är inte något som vi själva kan stoltsera med, det är Skaparen som givit jorden dess förmåga att bära frukt. Och nuförtiden är det möjligt för oss att ytterligare utsträcka denna kyrkans bön genom att säga: brödet är jordens och himmelens frukt. Brödet uppkommer genom en synergi mellan jordens krafter och gåvorna som vi får från ovan, det vill säga från solen och regnet. Vi kan inte heller själva tillverka vatten och vatten behöver vi ju även för att

kunna baka brödet. I vår tid när man talar så mycket om ”desertifikation” – ökenutbredning – och när man alltmer visar på faran att människor och djur dör av törst i trakter där det saknas vatten, förstår vi än en gång vilken stor gåva vattnet är och hur oförmögna vi är att själva skaffa det. Men då vi på nära håll betraktar den lilla vita hostian, detta de fattigas bröd, ser vi att den är en syntes av himlen och jorden. Himmel och jord – men det är också människans verksamhet och anda som medarbetar. Krafternas synergi gör på vår stackars planet mysteriet med människans liv och existens möjlig, visas för oss i all sin storhet. På så sätt kommer vi så småningom till insikt om varför Herren valde detta lilla stycke bröd som sitt tecken. Skapelsen med alla sina gåvor strävar bort från sig själv till något större än den själv. Utöver de egna krafternas syntes, utöver syntesen mellan naturen och anden som vi

känner på något sätt känner finns närvarande i brödet, är skapelsen vänd mot gudomliggörandet, mot den heliga föreningen med Skaparen själv.

Men vi har ännu inte helt och hållet förklarat vilket budskap som brödets tecken innehåller. Herren levandegjorde detta bröds allra djupaste mysterium på Palmsöndagen när man berättade för honom att några greker kommit och undrade om de fick träffa honom. I svaret han gav dem som gjorde denna förfrågan finner vi följande fras: ”Sannerligen säger jag er det, om vetekornet inte faller i jorden och dör, förblir det ett ensamt korn, men om det dör, bär det rik frukt” (Joh 12:24). I brödet som bakas av malda sädeskorn ligger passionens mysterium gömt. I mjölet, det malda mjölet, ligger det underförstått att vetekornet dör och återuppstår. När det mals och bakas bär det i sig själva

passionens mysterium. Det är bara genom att dö som uppståndelsen kan äga rum, som frukten och det nya livet kan komma.

Medelhavsområdets kulturer hade under århundradena strax före Kristi ankomst kommit till djup förståelse av detta mysterium. På grundval av denna erfarenhet av döden och av uppståndelsen skapade de sina myter om gudomen som genom att dö och uppstå igen väckte nytt liv. Naturens cykel tycktes dem som ett gudomligt löfte, mitt i lidandets och dödens skuggor som omger oss. I dessa myter projeterades själen på något sätt mot Gud som blivit människa, som förödmjukades ända till döden på ett kors och som därigenom öppnade livets dörr för oss. På det sätt som brödet blir till upptäckte människorna något som liknade en naturens väntan, som ett löfte av naturen att detta måste ske: att Gud dör och på så sätt leder oss till livet. Det som låg som en stor

förväntan i myterna, och som i själva vetekornet låg gömt som ett tecken på hoppet i skapelsen, det har verkligen ägt rum i Kristus. Genom hans frivilliga lidande och död, blev han till bröd för oss alla och därigenom vår tros levande hopp. Han är med oss i alla våra lidanden ända fram till döden. Sträckorna som han tillryggalägger tillsammans med oss och på vilka han leder oss till själva livet, de är hoppets vägar.

När vi i tillbedjan betraktar den heliga hostian så är det skapelsens eget tecken som talar till oss. Då förstår vi vilken magnifik gåva vi fått, men också att vi i den kan se Jesu lidande och död, Korset och Uppståndelsen. Genom denna blick i tillbedjan drar Han oss till sig, in i sitt mysterium, och Han vill därigenom förvandla oss liksom Han har förvandlat hostian.

Fornkyrkan fann också en annan symbol i brödet. I De tolv apostlarnas lära, en bok som skrevs ungefär år 100, läser vi följande bön: ”På samma sätt som detta bröd som vi bryter dessförinnan i mångfaldig form växte på kullarna och som vi sedan plockade för att av dem göra bara ett enda, på liknande sätt är kyrkan, där hon finns i alla världens delar, förenad i ditt Rike (IX, 4). Brödet som består av otaliga sädeskorn innebär också en förening: förvandlingen av sädeskornen till ett bröd är en process som förenar. Vi själva, hur många vi än är, måste se till att bli *ett* enda bröd, *en* enda kropp, säger aposteln Paulus (jfr 1 Kor 10:17). På så sätt blir brödets tecken på en gång till vårt hopp och vår skyldighet.

Vinets tecken talar till oss också det på ett liknande sätt. Men i det att brödet gäller vardagen, det enkla livet och pilgrimsfärden, så uttrycker vinet skapelsens utsökta väsen. Det

visar på glädjefesten som Gud vill skänka oss vid tidens slut och som Han redan nu föregriper genom att visa oss på skapelsens verk genom detta tecken. Men vinet talar också till oss om Jesu passion: vinrankan måste ständigt tuktas för att på så sätt bli till gott vin, vindruvan måste mogna under solen och regnet och måste pressas: det är bara genom denna slags ”passion” som vi kan få ett vin som är utsökt till smaken.

Under Corpus Christi-festen är det framför allt brödets tecken vi betraktar. Det påminner oss också om Israels folk och dess vandring under fyrtio år i öknen. Hostian är mannen som Herren ger oss som näring – det är verkligen himlens bröd i vilket han ger oss sig själv. Under processionen kommer vi att följa detta tecken och sålunda följa honom själv. Och vi ber: Led oss på vår historias vägar! Visa oss ständigt på nytt den raka vägen, den väg som

leder till kyrkan och till kyrkans
herdar! Se mänskligheten som lider,
som irrar omkring i ovisshet bland så
många frågor, som lider fysisk och
psykisk hunger! Ge människorna
bröd till deras kropp och själ. Ge dem
arbete! Ge dem ljus! Ge dem Dig
själv! Rena oss och helga oss alla! Gör
så att vi förstår att det bara är genom
att delta i ditt lidande och död,
genom att säga ”ja” till korset, till
försakelse och renande som våra liv
kan mogna och verkligen
förverkligas. Låt oss samlas från alla
världens hörn. Ena din kyrka, ena
mänskligheten som är söndrad! Ge
oss Din välsignelse! Amen!

ROM, söndagen den 18 juni
2006 (ZENIT.org)

hostian-ar-verkligen-himlens-brod/
(2026-03-05)